

Passie voor Wijn

tekst Dieter Willich | foto's Umathum

Frauenkirchen is een bekend bedevaartsoord aan de Neusiedlersee in het Oostenrijkse Burgenland, dichtbij de Hongaarse grens. Gelovige katholieken komen hier naartoe voor de basiliek Maria auf der Heide, midden in het stadje. Maar wijnliefhebbers lopen nog even door voor een bezoek aan het wijndomein Umathum, het laatste huis aan de oostelijke stadsrand.

Bouillon heeft een afspraak met Josef Umathum (1960). Zijn familie kwam hier driehonderd jaar geleden, maar de boerderij van Umathum zelf is in 1958 als gemengd bedrijf gesticht. Sinds 1985 is hij er de verantwoordelijke man en vanaf 1987 draait alles alleen nog om wijn. Begin jaren negentig eert het Oostenrijkse wijntijdschrift Fallstaff hem met de titel *Wijnboer van het jaar*. Met zijn authentieke rode wijnen van Zweigelt, St.Laurent en Blaufränkisch behoort hij tot de beste producenten van het land.

Josef Umathum begroet ons op de cour. Links de oude boerderijgebouwen, rechts de nieuwe van het wijndomein. Als we binnenstappen, ruiken we onmiddellijk de kruiden die hier liggen te drogen. Die worden later ingezet als *thee* bij het spuiten, voor de gezondheid van de druivenstokken. Dat gebeurt drie keer per jaar. Umathum behandelt zijn wijnstokken volgens de biodynamische richtlijnen, geïnspireerd op Rudolf Steiner.

Alhoewel? 'Wanneer homeopathische middelen niet meer helpen, moet je ook op sterkere hulpmiddelen terug kunnen grijpen, zoals in 2014,' zegt hij zonder schroom.

Om gezonde en rijpe druiven te kunnen oogsten, is voor hem handmatig plukken vanzelfsprekend. Hij experimenteert met nieuw samengestelde thees, met bodembedekking tussen de druivenrijen en het snoeien van de wijnranken krijgt altijd speciale aandacht. Hij laat ons zien hoe snoeien op een bepaald tijdstip de groei remt en hoe de energie de wijnrank inrolt. De groei concentreert zich dan verder op de druiven zelf.

Een levende bodem en gezonde planten inspireren hem. Voor vervanging of aanleg van een nieuwe wijnberg maakt hij, voor het telen van nieuwe stokken, gebruik van gezonde oude druivenstokken uit de regio: 'Want planten hebben een geheugen. Deze hebben geen aanpassingsproblemen, ze zijn van hier.' Hij toetst wèl of het resultaat aan zijn verwachtingen voldoet. Een kleine hoeveelheid druiven vinifieert hij en voedt dat beetje wijn op in kleine stalen vaten. Is het resultaat volgens verwachting, dan kan het echte werk beginnen.

Omdat het gebied rond de Neusiedlersee, als uitloper van de Hongaarse Puszta, zo plat is als een pannenkoek en de grondwaterstand altijd hoog, is een ondergrondse gewelvenkelder niet haalbaar. Alleen op de westoever is de in 2000 gekochte Kirschgarten een heuse *Weinberg*, en heeft, als enige in het Burgenland, een terrassenwijngaard. De Kirschgarten

en naburige wijngaarden als Hallebühl, Von Stein en Haideboden behoren tot de beste wijngronden van het Burgenland. Deze Lagenweine komen pas na drie jaar rijping op de markt.

Josef Umathum is een wandelende wijn-encyclopedie, dat merk je bij de rondleiding. Op elke vraag heeft hij een antwoord dat getuigt van visie en kennis. Hoe het kan, hoe het zou moeten,

wat brengt de klimaatverandering, welke druivensoort levert bij hogere temperaturen de beste kwaliteit? Zijn betrokkenheid is voelbaar. Het kost soms moeite om hem bij te houden.

Umathum is niet blij met de Österreich WeinMarketing (ÖWM), die Zweigelt tot rode wijnsort van de streek heeft verklaard. Zo moet er

Neusiedlersee DAC (Districtus Austriae Controllatus) voor Zweigelt staan, vindt de ÖWM in Wenen. Umathum: 'Meer dan 800 jaar geleden hebben monniken de pinot gris hier naartoe gebracht. We kunnen er heerlijke wijn van maken. Meneer Zweigelt heeft zijn soort pas in 1922 gekweekt. Daar komt nog bij, dat je een wat dun uitgevallen Neusiedlersee DAC een handje mag helpen door

er bijvoorbeeld tannine-poeder uit Frankrijk of druivensapconcentraat uit Italië aan toe te voegen, om zo die wijn verkoopbaar te krijgen. En dat hoeft niet op het etiket te staan. Aan zoiets doe ik niet mee.'

Maar het zijn niet alleen de wijn en autochtone druivensoorten die hem na aan het hart liggen. De deuren van zijn *Weingut* staan ook wagenwijd open voor Burgenlands cultuuroed, voor evenementen en concerten. Zijn initiatief *UmDenken* steunt startprogramma's voor jong talent in de agrarische sector, zoals tomatenkweker Erich Stekovics en wijnboer Uwe Schiefer, inmiddels bekend en gewaardeerd in heel Oostenrijk.

Als we proeven, wordt het nog moeilijker de aandacht voor mond en oor in de greep te krijgen. Van tien geproefde

wijnen, hier drie karakteristieke:

Pinot Gris, Alte Reben. Een witte wijn, rechtstreeks van het vat in het glas. Mooie bourgognesmaak, krachtige wijn, veel laagjes. Oude stokken, aangeplant in 1964. In de wijngaard zijn alle dubbele scheuten verwijderd en hebben de druiven in de schaduw kunnen rijpen, want ook druiven kunnen zonnebrand oplopen. Rijping in gebruikte kleine houten vaten. We genieten. Buiten is het intussen 30 graden.

Blaufränkisch Kirschgarten 2011. Deze wijn is bepaald door het leisteen dat karakteristiek is voor de bodem aan de westkant van de Neusiedlersee, maar ook door de thermische wind en de hoogte op 210 m, wat boven de mistgrens is. Deze druivensoort heeft een dikke schil, de vegetatie begint extreem vroeg en de druiven rijpen behoorlijk laat. Ze zijn pas geogst bij de eerste vorst, wat hem zachte tannines geeft.

Door de leisteen ontstaat een spanning die wijnen rondom Frauenkirchen meestal niet hebben. Kernachtig, geconcentreerd, veel structuur. Dit is het type wijn waar je makkelijk aan kunt wennen. De wijngaard staat al sinds 1240 in de archieven.

Zweigelt Ried Hallebühl 2012, Alte Reben. Een wijn van grote klasse! Aroma van kersen, heel fijn en elegant. Van rood, ijzerhoudend kiezelgesteente. De druiven hebben alleen daardoor al een andere smaak dan die voor de Zweigelt Klassisch. Bij de dunnere schillen van de Zweigelt kunnen de verhouete steeltjes mee vergisten. Groene steeltjes geven te veel looizuur.

wijnliefhebberwalhalla

De omgeving van Frauenkirchen heeft voor wijnliefhebbers trouwens meer in petto. In Illmitz zit de natuurwijn-nerd Christian Tschida. In Podersdorf is het Gasthof Zur Dankbarkeit een must. In de prachtige oude tuin drink je bij uitstekende regionale gerechten ook de eigen wijn van Josef Lentsch. Het Weingut van Gernot & Heike Heinrich is met honderd hectaren een groot biodynamisch wijnbedrijf, met grootse wijnen, nog los van het label Red, dat het in de Nederlandse gastronomie als biowijn zo goed doet. Voor een vakantie aan het meer is het fraaie stadje Rust aan te bevelen. Je vindt er top wijndomeinen en 's avonds is het goed toeven in Weinstuben en de talrijke binnenhofjes van de wijnboeren. De Taubenkobel, een van de beste restaurants van Oostenrijk, is een bezoek zeker waard.

Eindelijk in Nederland. Voor wie er de tijd en smaak voor heeft. www.desmaakimporteur.nl